

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

Deschiderea delegațiunilor.

Luni, la orele 12 din zi a primit Monarchul în audiență delegațiunea magiară, ear' la ora unu delegațiunea austriacă, în sala de recepțiune din palatul dela Viena.

La vorbirile presidenților ambelor delegațiuni, adresate Monarchului, Maiestatea Sa a răspuns cu un mesaj de tron, cetit în fața delegaților magiari în limba magiară, ear' în fața delegaților austriaci în limba germană.

Este știut, că cercul de activitate al delegațiunilor se învârt în jurul politicii esterne a monarhiei, și chemarea lor este să aplacideze această politică ori să o condamne, prin votarea sau denegarea votării speselor comune, reclamate de ea. De aceea mesajul de tron al M. Sale atinge și de astădată, ca totdeauna în trecut, numai chestii de natură esternă.

Se accentuează și de astădată, ca totdeauna, bunele raporturi în cari se află monarhia noastră cu toate statele și se accentuează speranța legitimă pentru menținerea păcii și pe mai departe.

Ni-se spune, că expediția în China a fost reclamată de necesitatea stabilirii unor raporturi regulate în imperiul acela, și ni-se dă asigurarea, că ministrul de război și-a restrins budgetul la trebuințele inevitabile. Și așa mai departe.

Natural, că toate acestea se refer numai la situația de astăzi, pentru-că nimeni nu poate ști ce va fi mâine. De aceea, presa, atât cea de dincoace, cât și cea de dincolo, nu e prea însuflețită de cuprinsul mesajului de tron, adresat de astădată delegațiunilor.

Mesajul de tron e de altcum următorul:

— „M'a întristat adânc mórtea scumpului meu aliat, a regelui Italiei, și a M. Sale reginei Angliei, urmate de la ultima sesiune a Delegațiunilor încóce. Pot și de astădată cu deosebită mulțămire să îndrum la raporturile intime cari există între noi și imperiile aliate, cum și la relațiunile de amicitie și pline de încredere, în cari ne aflăm cu toate puterile în totă privința. Din această situație politică îmbucurătoare putem avea legitimă speranță, că pacea va fi susținută și pe mai departe.

Turburările ivite în China de la anul trecut încóce au necesitat intervenția armonică a puterilor într-o apărare reprezentanților și suditorilor lor de acolo; nu mai puțin și pentru a face posibilă restabilirea stărilor normale în acel imperiu. În această acțiune colectivă partea noastră a fost de la început deja indicată de limitele pe cari ni-le-a impus deoparte situația de mare putere a monarhiei, ear' de altă parte intensitatea relativ mică a intereselor noastre de acolo.

Ministeriul meu de război, cum rezultă din propozițiile sale, pentru anul viitor și-a restrins pretențiile la minimumul posibil. Experimentele pentru introducerea unui nou material la artilerie sunt încă în curs. Bosnia și Hertogovina și vor acoperi cheltuielile din resursele proprii, ca și în trecut.

Având încredere în prevederea patriotică a dvóstre într-o rezolvare a agen-delor ce vi-se propun, doresc consfătu-

rilor dvóstre succes salutar și vă salut cordial.

După terminarea vorbirii, M. Sa a ținut cerce, vorbind cu fie care membru din ambele delegațiuni.

Cu dl Dr. Iosif Gall Maiestatea Sa a vorbit, — după cum ni-se depeșează dela Viena, — despre agen-dele subcomisiunii de esterne, ear' cu dl George Szerb despre tunurile nou, necesare pe séma artileriei.

Ambele delegațiuni și-au început lucrările, și se crede, că ele vor decurge neted, fără emoțiuni și ciocniri.

Statutele fondului de pensiuine.

Revenim asupra temei acesteia, tratată pe larg în numărul trecut, în articolul dlui preot G. Babeș.

Am publicat articolul dlui Babeș întreg, neschimbat, așa cum ni-s'a trimis, tocmai pentru a se vedea din el, cari sunt vederile unei părți a preoțimeii noastre în chestia fondului de pensiuine, — pentru-că presupunem, că mai mulți își vor fi croit în chestie aceeași judecată pe care și-a croit-o dl Babeș, — și pentru a-i pune apoi în față adevărata stare a lucrului, din care se va convinge, atât dl Babeș, cât și ceilalți încă nedumeriți, că la alcătuirea noului statut al fondului de pensiuine tocmai de dorințele exprimate în articolul dlui Babeș s'a ținut cont.

Pe cât e de frumos deci în formă articolul dlui Babeș, care cu argumente convingătoare, scóse din viața și praxa zilnică demonstrează, că preotul nu poate fi trecut la pensie nici după 40 de ani de serviciu cu deasila, decât numai dacă el singur se cere la pensie: pe atât de greșit e articolul în fond, fiind-că lucrul acesta nici nu se spune în nouele statute ale fondului de pensiuine.

Nu e vorba în ele de măsuri constrîngătoare, ci de măsuri permissive, de garanții, că preotul poate să și cêră pensionarea după 40 de ani de serviciu, fără să mai documenteze că nu mai poate servi la altariul Domnului. Și dispoziția acesta e o chizeșie pe séma preotului, că nu de gēba a plătit tac-sele la fondul de pensiuine, ci în scopul, ca după trecerea celor patruzeci de ani de serviciu să se pótă retrage la odihnă, dacă obosit se simte. Nu l' silește înse nimeni să se retragă. Căci tocmai cum zice dl Babeș, atât din punctul de vedere al chemării preoțesci, cât mai mult din punctul de vedere al fondului însuși, dispoziția acesta, dacă se lua, forma o calamitate. Dar' nu s'a luat. Și nici nu se putea lua. Pentru-că e știut, că ori-cât de bătrân să fie preotul, de rare-ori e tot-odată și atât de slăbănog, ca să nu mai pótă ceti o slujbă sau să nu mai pótă face o înmormântare. Și apoi ce e mai impunător și ce e mai covârșitor pentru inima creștină, decât tocmai fața blândă și evlavioasă a unui venerabil părinte, cu barbă și cu plete argintii!

Putem spune deci, pentru a încheia, că temerile d-lui Babeș sunt neîntemeiate, și că superioritatea noastră bisericească, tocmai cu considerarea la faptul, că cei mai mulți preoți, dacă numai vor dispune de puterile fizice necesare, nu se vor înstrăina de altariul Domnului, ci vor servi bisericii și

neamului până la finea vieții lor: a ridicat suma pensiunilor în mod însemnat. Și noi credem și așteptăm, că fără motiv de infirmitate nici nu va trece nici un preot la pensie, nici după 40 de ani de serviciu, fiind-că preotul nu pótă fi considerat de oficial, care lucră numai pentru anumită plată, ci mai mult de apostol al poporului, în-demnă la lucru de chemarea sa și de sfânta sa vocațiune și angajat la muncă de sublima misiune de a da mână de ajutor la înaintarea și la luminarea neamului din care face parte.

De altcum cel mai competent să lamurască chestia este venerabilul domn Parteniu Cosma, referentul comisiunii organizătoare a sinodului, și domnul Cosma ne trimite spre publicare următorul articol:

Sub titlul „Statutele fondului de pensiuine” ați publicat în Nrul 51 al acestui ziar un articol pot zice sensațional pentru un organ oficios al Archidieceșei, subscris de preotul George Babeș, pe carele dacă redacțiunea, care a avut pe raportorul seu în sinod, l'a dat publicității fără reflexiuni (erau rezervate pentru numărul de față, Red.), nu-l pot trece cu vederea eu, carele am fost referentul comisiunii organizătoare în sinod, și în această calitate am pledat pentru textul primit, carele după d-nul Babeș „pote aduce nedreptate și resens la mulți preoți”.

Anume d-nul Babeș basat pe raportul publicat în Nrul 42 al acestui ziar susține că „după 40 de ani de serviciu necondiționat preotul trebuie să treacă la pensie, chiar și dacă ar mai fi apt de serviciu”, și pe această temă apoi se nădușe a demonstra pe lung marea pericol bisericesc moral pentru biserică, trămițând ea în pensie pe preot atunci, când acela de regulă este mai respectat, mai venerat de popor și mai apt de a-și împlini chemarea sa de părinte sufleteș, ear de altă parte pericolul pentru fond carele deja în anul prim ar avé să plătescă la 100 de preoți pensionați 120,000 coróne etc., ceea ce sigur ar duce la ruina fondului.

Și toate aceste grozăvenii le deduce d-l Babeș din un singur cuvânt deplasat, folosit de raportorul acestui ziar în raportul seu despre ședința V a sinodului, publicat în Nrul 42, din cuvântul „necondiționat” carele nu se află în textul statutelor, comunicat tot în acel raport.

Se zice anume în acel raport: că s'a primit textul „stilat conform propunerii făcute de comisiune, statuând dreptul de a pretinde (se înțelege preotul) necondiționat pensionarea chiar și în cazul când respectivul e încă apt de serviciu, dacă și-a împlinit 30 respective 40 ani de serviciu”.

Cuvântul „necondiționat” deși el se referă la acela carele are dreptul a „pretinde” pensionarea, d-nul Babeș nu-l aplică la cel ce cere pensionarea, ci la autoritatea bisericească carea este chemată a examina cererea și a acorda pensiuinea.

Dacă n'a fost destul de clar pentru d-nul Babeș textul la care se provóacă din raport, ceea-ce mie mi-se pare a fi cum se pótă de clar, — trebuia să aștepte până când va primi textul legii, și atunci sigur se cruța și pe sine și pe cetitorii neorientați ai acestui ziar de o emoțiune nemotivată.

Respândită odată interpretarea falsă a celui mai esențial punct din statutele fondului de pensiuine chiar prin organul oficios al archidieceșei, mă simț dator a-i pune stavilă prin comunicarea textului întreg al §-lui 18, carele este următorul:

§. 18.

„Profesorii, după un serviciu neîntrerupt de 30, ear' ceilalți participanți după un serviciu de 40 de ani, dela punerea în lucru a acestui fond au dreptul la suma macsimală a pensiunei normată în § 14.

„La o durată mai mică a serviciului, suma pensiunei se ficséză:”

„1. După un serviciu de 10 ani cu 40% a sumei macsimale de pensiuine, pentru toți.”

„2. Dela 10 ani în sus:”

„a) la profesorii pentru fie-care an de serviciu se mai adaug 3%,”

„b) la ceilalți câte 2% dela suma macsimală a pensiunei.”

„Dacă un profesor înainte de a deveni profesor a contribuit la fondul de pensiuine în altă calitate de funcționar bisericesc, din serviciul de mai înainte câte un an și un pătrariu i-se compută într'un an de profesură, ear' dacă din profesor trece în cealaltă categorie, fie-care an de profesură i-se compută într'un an și un pătrariu.”

„Parochilor cari în viitor și vor cere și vor obține capelani cu drept de succesiune în parochie, nu le compete pensiuinea, considerându-se jumătate din venitul parochiei ce li s'a asigurat la instituirea de capelani drept recompensă pentru pensie.” „Taxele anuale solvite la fond li-se restituie fără interese.”

„Prin dispozițiunile acestea nu se altereză drepturile câștigate în puterea statutelor vechi.”

„Deasemenea nu se altereză nici condițiunile sub cari s'a acordat rescumperarea anilor de serviciu dinainte de înființarea fondului (§ 29 stat. vechi); deci anii rescumperați se vor considera și în viitor tot după dispozițiunile statutelor vechi.”

Textul sublineat este nou și formeză diferența între § 18 din statutele nou și între § 18 din statutele vechi.

Unde vede dl Babeș aici dreptul necondiționat al consistoriului de a pune în pensie pe un preot care a împlinit 40 ani de serviciu, seu datorința necondiționată a preotului de a-și cere pensionarea după un serviciu de 40 ani?

Nicăiri!

Diferința esențială între textul nou și cel vechi este nu în detrimentul ci în favorul preoțimeii.

După textul vechi numai profesorii aveau dreptul a pretinde, ca după un serviciu de 30 ani împliniți să fie puși în pensie ori ar mai fi ei apti de serviciu ori ba, ear' preoții, chiar și asesorii consistoriali nici după un serviciu de 40 ani nu aveau acel drept absolut, ci puteau cere numai, ca să fie puși în pensie, ear consistoriul în sensul §-lui 36 din Instrucțiune, cu tot atestatul medical despre starea sănătății produs de petentul, îl supunea „unei vizitări din partea comisiunii sale esmise din plen, cu concursul a doi medici” și numai dacă în feliul acesta se constata că suplicantele nu mai este apt de serviciu și rezolvea favorabil cererea, chiar și după un serviciu împlinit de 40 ani.

Va să zică: după statutele nou s'a acordat și preoțimeii acel drept după un serviciu de 40 ani, de care după statutele vechi se bucurau numai profesorii după un serviciu de 30 ani.

Acesta, după vederile sinodului și după părerea mea a fost un act de dreptate și de ecuitate față cu preoțimea, mai vârtos când pentru viitor i-se cer cotisațiuni mai mari decât în trecut.

Dar' acordându-i-se dreptul nu i-s'a impus totodată și datorința de a merge în pensie, și nu i-s'a dat consistoriului dreptul de a tri-

mite în pensie pe un preot care a împlinit 40 ani de serviciu, dacă acela este încă apt de serviciu.

Preoțimea a căpătat numai un drept facultativ, de care se poate folosi după un serviciu de 40 ani, — și numai dela ea depinde ca să nu abuzeze de acel drept în detrimentul bisericii și al fondului de pensuni.

Eu sper că preoții nostri vor fi așa precum fi descrie d-nul Babeș și nu vor merge în pensie deși au împlinit 40 ani, numai atunci când nu vor mai fi apti de serviciu, și astfel prin statutele nouă s'a vindecat numai un reu de care cu drept cuvânt se plângea preoțimea până aci, și s'a potențat voia și însuflețirea preoțimei pentru alimentarea fondului de pensuni.

Dar' este îngrijire și de aceea, ca să nu se slească fondul, precum se teme dl Babeș, năvălind preoții bătrâni numai decât la început asupra lui, pentru-că acei preoți cari au ani de serviciu de nainte de înființarea fondului resemperati, nu se vor pensiona după statutele nouă, ci după cele vechi; deci aceea de ce se teme d-nul Babeș, că deja eventual la început 10% a preoțimei se va pune în pensie și va consuma o pensie de 120,000 corone anual, nu se va întâmpla nici odată, ear' dacă preoțimea ar fi atât de avidă după pensie încât toți cei îndreptățiți să o și ceră, începutul se va pute face numai în anul 1932, pentru-că numai atunci vor fi de acei preoți, cari vor avea „un serviciu neîntrerupt de 40 de ani dela punerea în lucrare a acestui fond“.

Deci păcat de atâta zel cât a dezvoltat d-nul preot Babeș punând la cale o luptă cu morile de vânt.

Parteniu Cosma

*

Credem că chestia e acum din destul lămurită; dorind însă ca lumina să fie și mai perfectă, lasăm să urmeze și *votul separat*, pe care l-a anunțat în sinodul arhidieceșan din anul acesta înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu în contra paragrafului din întrebare, și din care reiese clar, că tocmai pentru a se evita restălmăciri de felul acelor pe cari le face dl preot Babeș, Escelenția Sa doria să fie luate în statut dispozițiuni în direcțiunea, ca *nici la dorința și cererea proprie preotul să nu pōtă fi pensionat, dacă e încă apt de serviciu*; și viitorul are să dovedească, dacă nu era mai bine să se formuleze paragraful așa cum doria Escelenția Sa.

Eată votul separat al Exelenției Sale:

La § 18 al statutului fondului de pensie, votat în ședința sinodului arhidieceșan din 13 Aprilie 1901 Nr. 98, *prin care se dă parochilor drept a se pensiona la împlinirea a 40 ani de serviciu și prin aceasta a se subtrage cu totul dela serviciile preoțesci și în acel cas, când starea sănătății și firmitatea lor spirituală și corporală le permite a mai funcționa*, susținând eu proiectul Consistoriului arhidieceșan de acel înțeles, că pensionarea parochilor la 40 ani de serviciu, să se facă numai în cas de neputință, dar' neprimindu-se acel proiect consistorial, *mă ved îndemnat a-mi separa votul*, din următoarele motive:

1. Pentru-că clericii de regulă se preoțesc până la etatea de 25 ani și așa la împlinirea celor 40 ani de serviciu abia ajung etatea de 65 ani când după concludus susamintit chiar atunci s'ar subtrage cu totul dela funcțiunile preoțesci, *când și-au câștigat mai multe cunoștințe și esperințe și când au mai mare viață și trecere la popor*.

2. Pentru-că subtragerea parochilor la etatea de 65 ani dela funcțiunile preoțesci este și contra SS. canōne ale bisericii noastre, și anume contra canōnului 80 al sinodului VI. ecumenic, care prescrie, că preotul care fără vre-o cauză gravă ar lipsi dela biserică preste trei săptămâni, să se depună.

3. Pentru că prin pensionarea la 65 ani și a parochilor deplin sănătoși, se impune tuturor preoților la alimentarea fondului o contribuțiune prea

mare și greu de suportat, pe când după proiectul consistorial aceea ar fi mult mai mică și mai ușor de suportat.

4. Pentru-că după prevederile mele, chiar nici pe lângă grelele contribuiri, ce se impun tuturor preoților, fondul nu va pute satisface angajamentelor ce și-le ia asuprași, și așa *nu se vor pute plăti nici pensiunile celorlalți îndreptățiți*.

Din aceste motive ar fi mai consult să nu se admită pensionarea parochilor chiar la etatea când dînșii sunt mai apti de serviciu, de cât numai în casul și la etatea când ar deveni neapți de serviciu.

Sibiu, 13/26 Aprilie, 1901.

Ioan Meșianu m. p.
Arhiepiscop.

La acest vot se mai alătură și subscrișii:

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.
deputat sinodal.

Zaharie Boiu m. p.
dep. sin.

Răspuns

„Observările critice“

ale domnului Dr. P. Ionescu la opul „Metropolia Românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania“, op. lucrat din însărcinarea Consistoriului metropolitan de Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit etc. Sibiu, 1900 (A se vedea „Fôia diecesană“ din Caransebeș, Nr. 8, 9 și 10 anul curent).

I.

Cine a cetit în „Fôia diecesană“ din Caransebeș, Nr. 45, reproduce și de „Telegraful Român“ Nr. 125/1900 cele scrise sub titlul „De necrețut“, s'a putut convinge, că supărare au produs în cercurile din Caransebeș împrejurarea, că dl Dr. Vasile Bologa, directorul școlii civile de fete a Asociațiunei, esmis consistorial pentru conducerea conferințelor învățătoresci din cercul Sibiului, în fruntea unei deputațiuni numeroase de învățători adunați pe la 21 Octobrie 1900, prezentându-se la mine spre felicitare de ziua onomastică, a riscat unele cuvinte elogișe asupra opului meu mai nou „Metropolia Românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania“, ce tocmai eșise de sub tipariu; din acest incident năprasnic s'a încins o discuțiune lungă și lată între „Fôia diecesană“ și „Telegraful Român“ (a se vedea „Fôia diecesană“ Nr. 46 și „Telegraful Român“ Nr. 129) asupra temei, că putut'a vorbitorul Dr. Bologa afirma în discursul seu de felicitare, că prin opul din chestiune s'a deschis *potecul a privi și generațiunile mai tinere pe fericitul metropolit Andreiu în întreaga lui splendoră*, seu că meritul deschiderii acelu potec este al opurilor mai înainte eșite, pe acest teren, de Preasfințitul Domn episcop al Caransebeșului Nicolae Popea.

Cine a cetit acestea și a mai avut ocaziune ca mine să audă dela Domnii dela Caransebeș cârtiri și reproșuri pentru edarea cărții mele încă nainte de a o fi cetit, nu trebuia să fie proroc pentru a prevedea, că din atmosfera Caransebeșului avea să se ridice un viscol asupra cărții mele pentru a o sfirțica printr'o fulgerătură.

Până în prezent au apărut asupra opului meu dela bărbăți competenți mai multe recenziuni favorabile; astfel a apărut mai întâiu în „Noua Revistă Română“ din București Nr. 19/1900 (veđi „Tel. Rom.“ Nr. 110/1900) o recensiune favorabilă. În „Fôia Pedagogică“ din Sibiu dela 1 Octobrie 1900 (reprodus de „Tel. Rom.“ Nr. 114/1900) eruditul bărbat Dr. Daniil Barcianu, ca unul care cunoșce pe deplin stările noastre bisericesci și este cunoscut ca bărbat drept și nepreocupat, în recensiunea făcută la cartea mea ridică valoarea cărții cu cuvintele cele mai alese. Domnul protopresbiter Simeon Popescu, ca un bărbat luminat și tot așa de bine cunosătoriu al stărilor noastre bisericesci, în recensiunea sa publicată în „Tribuna“ și în „Telegraful Român“ (Nr. 141/1900) laudă cartea pe lângă exprimarea unor dorințe ale sale. În cercurile din Bucovina cartea mea a aflat cea mai călduroasă primire (veđi „Deșteptarea“ din Cernăuți reprodusă de „Telegraful Român“ Nr. 5 a. c.).

În fața acestor păreri temeinice în favorul opului meu, se ivesce un luceafer nou dela apus, dl Dr. P. Ionescu, care se svêrcolesce în tot chipul pentru a demonstra, că opul meu „Metropolia“ este plin de greșeli și prin urmare nu merită atâta considerație, de câtă s'a împărtășit mai ales din partea Consistoriului metropolitan, care a plătit dela sine o grămadă de bani pentru tipărirea cărții. Dl Dr. P. Ionescu se năpustesc mai întâiu asupra dlui protopresbiter Simeon Popescu din București, care în recensiunea sa și exprimă bucuria pentru aparițiunea cărții mele și a cercat, ca și în alții să stîrnescă această bucurie, ba mai mult, a cutezat să afirme, că opul meu ar întregi opurile Preasfințitului episcop Nicolae Popea (Vechia Metropolie, Arhiepiscopul și Metropolitul Andreiu Baron de Șaguna și Memorialul Arhiepiscopului și Metropolitului Andreiu Baron de Șaguna) și că ar ocupa un loc de onoare alături cu amintitele publicațiuni.

După-ce ne spune apoi dl Dr. P. Ionescu, cât a trebuit să alerge în toate părțile până-ce a dat preste un esemplariu din cartea mea¹⁾ ca să-l cetască a aflat, că unul a fost concludus Consistoriului metropolitan (publicarea unui memoriu despre viața noastră constituțională-bisericescă în legătură cu publicarea documentelor istorice despre înființarea metropoliei) și alta s'a executat prin cartea mea (s'a făcut memoriu istoric despre înființarea metropoliei), marcând acesta *pretinsă* greșală cu frasa: *unde dai și unde crepă*. Un memoriu istoric despre reînființarea metropoliei îl află dl Dr. P. Ionescu și de prisos, căci toate se găsesc în cărțile Preasfințitului Domn episcop Nicolae Popea. Mi mai face stimatul critic și complimentul, că lucrarea ce o așteptat dsa o puteau rezolva numai bărbăți distinși ca domnii Vincențiu Babeș și Leontin Simonescu (adeacă ceilalți doi membri ai comisiunei însărcinate cu compunerea memoriului), excepționându-mă pe mine în mod indirect ca incompetent în materie, o împrejurare ce o las la aprecierea onoratului public — constatând din parte-mi numai atâta, că eu am intrat în serviciul bisericii de o dată cu introducerea constituțiunei noastre bisericesci (1869) fiind în calitate de secretariu consistorial de față când a sosit Statutul organic aprobat și când metropolitul Șaguna a desfăcut pachetul ajuns dela ministeriu, în care se cuprindeau exemplarele provădate cu clausula aprobării.

Aceste grațiosități se potrivesc cu cele-ce urmăz, prin cari dl critic declară, că nu voiesce să discute cu mine ca autor, ci *voiesce să stea de vorbă cu Preavenabilul Consistoriu metropolitan*²⁾, căci n'a fost precaut ci a publicat memoriul meu plin de greșeli.

Pentru a dovedi acesta arată că anul 1304 nu corespunde timpului strămutării episcopiei din Severin la Rîmnic; domnul critic ca ortodocș bun cu indignare a cetit în cartea mea espresiunea: „*bisericele ecumenice atât apusene cât și orientale*“ (pag. 9.); datele despre unire le află greșite; în deosebi, că nași fi în conformitate cu adevărul, când susțin, că sub Teofil s'a început și sub Atanasie s'a îndeplinit unirea. Mi face d-l Dr. P. Ionescu imputare, că cea ce am scris despre episcopii Moga, Rațiu, Ivacicoviciu și Hacman sunt neadeverate și contradicțore; contradicțore ar fi și afirmațiunile mele despre raportul și influința bună sau rea a ierarhiei sêrbesci față de biserică noastră română; dl critic află că arătarea seriei metropolilor sêrbesti în cartea mea a fost de prisos și prin aceasta am căutat, ca opul meu să iasă cât mai mare; din contră istoria bisericii române ar fi prea scurtă, cea sêrbescă prea pe larg. Datele despre legătura credincioșilor din Brașov, Sibiu, cu episcopia Rîmnicului, află că n'au fost puse la loc potrivit, seu cum s'ar zice „de cap mai așa și de codă mai așa“! Dl critic ar voi să mai facă din mine și un plagiator, căci fiind vorba despre luptele metropolitului Șaguna pentru restaurarea metropoliei am luat împărțirea de 3 a acestor lupte din opul „Arhiepiscopul și metropolitul Andreiu Baron de Șaguna“ de Preasfințitul episcop Nicolae Popea pag. 86 și ca să apar totuș original am adoptat împărțirea în patru

¹⁾ Eu însumi am împărțit din ale mele, 5 exemplare din opul meu la onorațiuni în Caransebeș; ce e drept dlui Dr. P. Ionescu nu i-am trimis.

²⁾ „Mare la mare trage!“ Cunoșce dl Ionescu povestea?!

mai adăugând și *pedecile interne*. Cele espuse despre sinodul din Chișineu dela pag. 95—100 află criticul, că nu stau în legătură cu reînființarea metropoliei, le-am luat însă numai ca memoriul să fie mai mare, necruțând cu banii bisericii. Despre activitatea literară și fundatiională a metropolitului Șaguna nu se face nici o amintire; dl Ionescu crede că în acest memoriu *edat de Consistoriul metropolitan trebuia să se scrie despre activitatea marelui Andreiu în toate direcțiunile*; adeacă de! odată prea mult și altădată prea puțin. Și ore pentru ce opintiri așa de mari din partea D-lui Dr. P. Ionescu? pentru-ca să pōtă încheia cu ce a început, că adeacă d-l Simeon Popescu n'a avut motive a se bucura atât de mult, căci memoriul acesta nu întregesce opurile Preasfințitului episcop Nicolae Popea și că la nici un cas nu pōte ocupa un loc de onoare lângă opurile Preasfinției sale, — quod erat demonstrandum!

Vom reveni în cele următoare asupra acestor erori aflate de d. critic și apoi vom arăta încât este îndreptățită *nemilōsa* sentență adusă asupra opului meu din partea d-sale, — că adeacă memoriul acesta nu întregesce opurile Preasfințitului episcop Nicolae Popea și că la nici un cas nu pōte ocupa un loc de onoare lângă opurile Preasfinției Sale.

II.

Când dl Dr. P. Ionescu ia poziție atât de severă față de opul meu, declară dela început, că nu vrea să între în discuțiune cu mine ca autor și totuș în critica sa, ce urmăz, se ocupă mult de persoana mea — apostrofându-mă mai ales cu unele espresiuni apelative cari denotă cel puțin zis o lipsă de modestie: Astfel la un loc zice „Ce ironie! Intr'un op lucrat de vicariul arhiepiscopesc“ s. c. La alt loc: Se putea pretinde ca P. C. Sa se observe acesta (erōre)“ La alt loc: Nu înțeleg, cum pōte Prea Cuv. Sa să susțină și acum despre unire tot ce a susținut în „Istoria bisericescă“ ș. c. I.

La alt loc: Sum de credință, că cu tot dreptul putem pretinde dela un Vicariu arhiepiscopesc etc.

La alt loc: Astfel scrie Vicariul arhiepiscopesc despre un episcop ortodocș!

Cum-că modestia nu este una din virtuțile d-lui Dr. P. Ionescu se vede și de acolo, că d-sa numai cu Preav. Consistoriu metropolitan vrea să stea de vorbă — făcându-l complice pentru aprobarea cărții mele cu atâtea „erori și contradicții“ și dăscăindu-l că n'a fost precaut etc. Nu cumva a uitat d-sa, că Consistoriul metropolitan este în biserică cel mai înalt for, care are în fruntea sa pe metropolitul cu ceilalți episcopi, și nu se cade ca lucrările lui sêvrșite cu multă socotință să le ia în deșert. Nu cumva are binecuvântare la acesta din vre-o parte — căci chiar în organul oficios al eparchiei Caransebeșului și permite lucrul acesta?!

Înzadar! dl Dr. P. Ionescu ar vrea să stea de vorbă cu Preaven. Consistoriu metropolitan, dară fie sigur, că acesta nu va sta de vorbă cu d-sa, și astfel vrând nevrând va trebui să stea de vorbă cu mine ca autor, care am luat totă răspunderea pentru cartea mea. Mi va da drept și mie dl Dr. P. Ionescu că dacă pe stradă l'ar ataca un malefice și acela ar vrea să scape cu fuga, desigur d-sa — putend l'ar prinde și fiind cazul mai grav, ca om cu temperament până una alta l'ar esecua cu câteva palme sau procedend mai loial, l'ar lua de guler și l'ar da pe mâna poliției pentru pedepsire. Așa dară de ce se ascunde dl Dr. P. Ionescu de mine — făcend paravan chiar din Preaven. Consistoriu metropolitan, căci eu și așa de *astădată* îmi voi permite cu pretindecă amabilitate să-l apuc de o aripă a gulerului și să-l zăbovesc a mă asculta și d-sa pe mine. Am zis de astădată, pentru că altădată, când față de un alt op al meu tot așa, ca și în cazul de față a constat numai erori și contradicții și nimic bun în el, cunoscându-i pornirile ne-loiale n'am stat eu de vorbă cu d-sa. Dară ca să nu se pară că anticipez, voi arăta în cele următoare, cum stă cu probitatea de critic a. dl Dr. P. Ionescu față de opul meu mai nou.

Dr. Ilarion Pușcariu.

(Va urma).

Statua împărătesei Elisabeta la Gödöllő.

La două luni după tragica moarte a generoasei împărătese și regine Elisabeta, asasinată în Gent, damele din jurul comunei Gödöllő au inițiat o colecție pentru a ridica răposatei o statuă spre vecinică pomenire.

Iubirea și venerațiunea fără margini, de care răposata împărătesă se bucura la popoarele din Ungaria, a dat nobil îndemn de a contribui fie care cu obolul pietății sale întru realizarea planului inițiat de damele amintite mai sus. Comitetul de inițiativă s'a constituit la 6 Novembre 1898, ear' în vara anului trecut colecta dăduse deja rezultat așa de favorabil, în cât acoperirea cheltuelilor fiind deja asigurată, s'a concretizat sculptorului Iosif Róna modelarea statuei.

Tot pe timpul când se hotărîse ridicarea monumentului, se formase un frumos parc în Gödöllő pe șesul din fața castelului regal; în mijlocul acestui parc numit „*parcul Elisabeta*” e ridicat un grup de stânci, pe vârful căruia e sculptată coróna regală, ear' în perețele stâncii e așezată o tablă de marmură cu inscripția: *In amintirea reginei Elisabeta*.

În acest parc e ridicat monumentul a cărui desvîlire s'a făcut Duminecă (19 Maiu st. n.) în prezența M. Sale împăratului și rege Francisc Iosif, a membrilor casei domnitoare, a membrilor guvernului, a deputațiilor casei magnaților, camere deputaților, miniștrilor, corpului ofiteresc, apoi a Budapestei, a comitatului Pesta și numărîndu-se comune până de prin cele mai mari depărtări, cum și în prezența unui imens public de prin toate părțile țerei.

Deja din zori de zi comuna Gödöllő îmbrăcase haină de sărbătoare mare: stindarde, draperii, porți triumfale îi dădeau un aspect grandios. De la 8 ore dimineața până la 10, trenurile separate comunicau neîntrerupt, aducînd mulțimea de oșpeți și deputațiuni. Puțin înainte de ora unsprezece arhiducii: Frideric, Iosif, Iosif August, arhiducesele: Clotilda, Augusta și Elisabeta Henrieta, cu suitele lor, apoi miniștrii și magnații s'au postat la porța principală a parcului, așteptînd sosirea M. Sale. Până la parc M. Sa a mers în trăsură, de acolo, urmat de membrii casei domnitoare și de deputațiunile de bineventare a mers pe jos până la cortul de gală ridicat pe sîma membrilor casei domnitoare. Îndată după sosire, protopretorul Vilhelm Kapczy, presidentul comitetului de executivă a ridicării monumentului, într-o alocuție avîntată a cerut M. Sale voie pentru desvîlirea monumentului. La această M. Sa a răspuns următoarele:

„Mulțumesc din adîncul inimei mele tuturor acelor, cari au eternizat aci, unde totdeauna cu atît drag petrecea, memoria neuitatei mele soții, adormite în Domnul. Și acum se cadă vîrul!”

Un minut, și razele soarelui scîldau măjestoasă figură turnată în bronz. Un puternic cor de sute de bărbați a cântat un imn ocașional; M. Sa cîntă a durat cîntarea privia tîntă la statuă, acordurile jalnice ale cîntărei îi treziau suvenirii.... privirile tuturor erau îndreptate spre regele... ale cărui gene erau scîldate în lacrimi. Jalea regelui a trecut și la public, mulți lacrîmău, ear' fostele dame de onoare ale răposatei plîngeau amar.

După încetarea cîntărei a urmat alocuția prin care comitetul de executivă dă monumentul în grija ministrului de agricultură, de resortul căruia se țin dominiile de corónă. La această ministrul Darányi, într-o alocuție ținută în termeni de apoteoză la adresa răposatei și adresată M. Sale, declară că va îngriji de monument. Pasagiile ultime ale acestei apoteoze sunt următoarele:

„Cu preagrățioasă permisiune a M. Văstre ces. și reg. apostolice acest monument, ridicat pe teritoriul dominiului de corónă, îl iau în pîsă îngrijire. Nu-l voiu grijii însă numai eu singur; cu mine împreună îngrijii-l vor sute și mii de inși anonimi, neașteptînd răsplătă ei, urmînd numai nobilului instinct al inimei lor. Dar' nu! O răsplătă totuși cer și ei: ca în Domnul răposata noastră Stăpîna să arunce din cieriuri o privire spre ei. Acesta e credința lor, acesta e speranța lor. Ear' acum se facem aici pe pămînt, — aici pe acest pămînt, care prin a Ei memorie este

sfințit, — ceea-ce Ingerul nostru păzitoriu face în cieriuri. Să ne rugăm: Binecuvîntă Dîmne pe regele! Binecuvîntă patria!”

A urmat apoi cîntarea „Szózat”-ului, după care festivitatea desvîlirii s'a terminat.

Piedestalul monumentului e de trahit din carierele dela Zebegény, e cu trei trepte și în formă octogonală se ridică până la înălțime de un metru. La trépta din jos e o cunună de bronz, a femeilor din Gödöllő, cu inscripția:

In inima femeilor din Gödöllő vecinic trălva memoria Ta. Pe partea din față și din dos a piedestalului e inscripția: Regina noastră Elisabeta. — Din contribuiri publice 1901.

Statua însăși e de bronz, înaltă de doi metri și jumătate, quasi continuare a pilastrelor-piedestal. Statua sveltă a reginei e redată foarte fidel; în toaletă de stradă, cu blusă ornată cu margean după moda veche, regina stă și privește în zări depărtate, vișătoare; în mîna ține umbrelă și ventrel împreună cu un buchetaș de flori de câmp. Întrîgă compoziția și execuția statuei e de o inspirațiune foarte poetică, pentru ce M. Sa a exprimat artistului deosebită plăcere.

NOUTĂȚI

Examen de profesură. Clericul absolut Vasile Stan, stipendist al consistoriului arhidieceșan la universitatea din Budapesta, în 17 Maiu a făcut cu succes foarte bun examenul fundamental din limba română, magiară și germană.

Alegerea de protopresbiter în Agnita. Primim informațiuni, că alegerea de protopresbiter, ținută la 17 Maiu în Agnita, nu a decurs tocmai în ordine, fiindcă s'au făcut presiuni și agitări, în scopul asigurării majorității de voturi. Nu putem da publicității amănuntele ce ni se comunică, fiindcă și de altcum nu publicului cetitoriu, ei venerabilului consistoriu arhidieceșan aparține dreptul de a examina actul de alegere, și de a numi dintre candidați pe acela de protopresbiter, pe care-l va afla de mai demn și mai calificat, de mai capabil se conducă tractul cu tact și înțelepciune, cum se cere în vremile de astăzi, estrem de grele. Să avem deci încredere în venerabilul consistoriu; și lăsînd la o parte animositățile se așteptăm în liniște verdictul seu, care drept și după dreptate are să fie.

Adunarea generală a Asociațiunii. În ședința de alaițieri comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” a hotărît, ca adunarea generală din est-un a Asociațiunii să se țină în Sibiu la 8/21 Septembrie și zilele următoare.

Concert în Sibiu. Reuniunea română de muzică din Sibiu, a aranjat eri sîră, Joi, un concert clasic în sala mare dela „Gesellschaftshaus”. Concertul a avut un succes splendid. De față era un public numărîndu-se și ales; corul mixt al reuniunii a cîntat cu o precisiune impunătoare; acompaniarea orchestrei (muzica orășenescă din loc) a fost ireproșabilă; conducerea făcută de simpaticul domn H. Kirchner, director de muzică, vrednică de renumele ce și-l-a câștigat până acum, ear' soliștii, dșorele Eugenia Moga și Delia Olariu, apoi domnul Dr. Stroia, au secerat cu prestațiunile lor, cu adevărat artistice, furtună de aplause. Și până vom pute da un raport mai amănunțit, notăm, că programul a fost următorul:

1. *Preludiu* la actul III din drama musicală „Stephania”, pentru orchestră, de H. Kirchner;
2. „Nănie” pentru cor mixt și orchestră, de I. Brahms;
3. „Crăiasa ielelor”, baladă svedică pentru soli, cor și orchestră, de N. W. Gade;
4. „Recitativ și doină” pentru o voce de sopran cu acompaniare de orchestră, din opera populară română „Mărioara”, de H. Kirchner; și
5. „Hora” piesă de concert pentru cor mixt și orchestră de G. Dima.

Mai mult a plăcut punctul IV. din program, executat de dșora Eugenia Moga, care la fine a fost aplaudată cu frenesie, împreună cu compozitorul, dl H. Kirchner. Dșora Moga a primit și două buchete frumoase de flori.

„Foiața.” Material urgent, care nu pîte suferi amănare, ne-a silit să întrerupem pentru astăzi publicarea foitei. Vom continua în numărul viitor.

Maial. Școala elementară de fete a Reuniunii femeilor române din Sibiu face mâine, Sâmbătă, excursiune în pădurea Sibiului. Amicii și binevoitorii școlii sunt poțitiți a onora cu prezența lor această sărbătoare școlară.

O nouă condamnare politică. Luni s'a pertractat la curtea cu jurați din Cluj un proces de presă al „Tribunei” pentru articolii „*Puneți stavilă*” și „*Sunt lași*”, în cari procurorul a aflat agitație. Dl Andreiu Baltez, responsabil pentru redacția „Tribunei”, a fost condamnat la un an și trei luni închisore de stat și 1100 corónă amendă în bani, cum și la solvirea speșelor de proces. Contra sentinței s'a dat recurs de nulitate. Apărătoriu a fost Dr. Cassiu Maniu, avocat în Cluj.

Înmormîntarea preotului Pulca. Ni se scrie, că înmormîntarea decedatului preot Teodor Pulca din Criș a fost una din cele mai frumoase manifestațiuni de condolență, văzute prin acele părți. Fîndcă înmormîntarea s'a făcut în zi de Duminecă, o lume imensă venise din satele de prin prejur să de decedatului onorul din urmă, și anume, nu numai Români, ci și Sași, în frunte cu preoții lor. Cuvîntarea funebrelă a rostit-o dl preot I. Hertoga, din Daia săsescă, care în cuvinte alese și înduioșătoare și-a luat rămas bun dela defunctul, făcînd pe toți cei de față să-și scalde ochii în lacrimi. La mormînt a vorbit apoi părintele G. Sioncs din Saschiz, asemenea frumos și cu căldură.

Incendiu. Mercuri dimineața un incendiu înfricoșat a mistuit aproape întrîgă comuna Disnaieu din jurul Reghinului. Zece rînduri de case împreună cu toate supraedificatele au căzut pradă flăcărilor.

Petițiunile fostului Metropolit-Primat Ghenadie. Ziarele din București scriu că fostul Metropolit Ghenadie a adresat sfîntului Sinod al României două petițiuni. Prin prima petițiune cere să i se comunice sentința oficială de achitare a lui.

Prin a doua petițiune cere să se de judecătoarei cei doi membri ai Sinodului cari au susținut acuzarea în contra I. P. S. Sale. Este știut, că prin canoane acel ce a formulat în contra unui arhieru o acușatiune dovedită falsă, se pedepsește cu aceeaș pedepsă pe care a cerut-o prin acușatiunea sa.

Maial în Alba-Iulia. Primim învitate la maialul elevilor, ce l vor arangia învîțătorii dela ambele școle române din Alba-Iulia Luni în 3 Iunie st. n. a. c. (a doua zi de Rosale) în „Grădina Popilor”. Inceputul la 2 ore p. m. Dansul pentru adulți se va începe la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 80 fil. de familie à 3 persoane 2 corónă. Venitul curat este destinat ca premii elevilor la examen. Suprasolviri se primesc cu mulțămînt și se vor cuita pe cale ziaristică. N.B. Seara se continuă dansul în pavilionul cel nou de sticlă luminat cu electrică, din grădina numită; deci maialul se va ține și la timp nefavorabil.

Alegere de notariu. În 20 Maiu a avut loc alegerea de notariu în cercul compus din comunele Cârna, Acmaru și Săracșău (pretura Vințului de jos), fiind ales cu 30 contra 10 voturi candidatul Emil Maxim subnotariu din Feneș. Alegătorii români, afară de doi, au votat toți pentru candidatul român, ceea-ce numai onore le face.

Pentru valorisarea pîmelor. La ministerul de agricultură au sosit raporte, că în comitatle Maramurės, Bereg, Solnoc-Doboca, Hunedóra și Alba-inferiōră recolta pîmelor promise a fi foarte abundantă. Îndemnat de aceste raporte, ministrul Darányi a recercat comitetele economice municipale să i indigiteze: în cari comune se arată necesitatea înființării reuniunilor de valorisare a pîmelor? Ministrul pune în prospect, că după intrarea acestor raporte, va trimite ômeni specialiști, ca să deie poporațiunei sfaturi și înviațiuni în privința înființării astorfel de reuniuni.

Dela frați. La fonul pentru cumpărarea unei hale de vîndare pe seama meseriașilor români din Sibiu au contribuit următorii membri ai reuniuni meseriașilor din Sebeșul-săsesc „Andreiana”: George Tătar, vicepreș., Petru Gavrilă, măiestru cismar, Ioan Reftea, măiestru cojocar, Petru Opincar, sodal măcelar, Dumitru Bedeluț, sodal păpușcar, câte 40 bani; Petru T. Muntean, măiestru cojocar, Petru Opincar, măiestru cojocar, Ioan Tecău, sodal butnar, Nicolae Brînză, Dumitru Popa, măiestri cojocari, Simion Derac, măiestru păpușcar, Avram Dopan, sodal cojocar, Nicolae Besue, Ștefan Besue, sodali cismari, Simion Lupșe, măiestru cojocar, Ioan Cărpinișan, sodal măsar, Petru Besue, sodal butnar, Avram Radu, sodal cismar, Nicolae Bărsă, Candin Ighira, sodali, George Radu, măiestru cojocar, Petru Cărcoană, sodal, Augustin Iosivaș, sodal faur, Nicolae Radu, sodal cojocar, Ioan Sîrbu, sodal franzelar, Dumitru Savu, Simion Androne, sodal cojocariu, Nicolae Tineu, sodal faur, Ioan Crăciun, sodal cojocariu, Ioan Moga, franzelar, câte 20 bani; George Popa, sodal friseur 2 cor.; dna Ana Zev. Murășan 1 cor. În total 10 cor.

Faptă vrednică de urmat. Ana Grecescu din București a trimis pentru catedrala din Sibiu un napoleon în aur (19 cor. 50 fileri). În comitiva prin care trimite acest dar, evlavioasă creștină scrie următoarele: Cetind în ziare, că s'a hotărît clădirea metropoliei (catedralei) din Sibiu, trimis îi eu un napoleon în aur, cu rugarea ca să Vă îndurați, Preasfinte, a-l primi ca dăruire de la o fată din București.

O disertație slovacă. Despărțemîntul din Prosnit (Moravia) al reuniunii ceho-slovace și-a ținut adunarea generală în 12 Maiu în Prosnit, cu care ocașione C. Salva, fost învățătoriu în Rosenau (Ungaria), acum redactor la un ziar slovac, a ținut o disertație asupra situației slovacilor. În această Salva spunea cum Slovaci sunt oprimați din partea Magiarilor și cum magiarimea numai prin cultura slovacă a devenit aceea ce e azi. Până la 1840 limba magiară era foarte săracă și necultivată și pentru îmbogățirea ei Magiarii au împrumutat mulțime de cuvinte din limba slovacă. Acum magiarisarea grassază printră slovăcime ca o pestilență. Ramura ostică a națiunii ceho-slovace e amenințată de mare primejdie, întru cât slovacii sunt considerați din partea magiarilor numai ca material de magiarisare. În Ungaria totul stă azi în serviciul magiarisării. Elevul de școală, dacă și semnăză numele slovăcesce, e eliminat. Cu'n cuvînt slovacii nici dela huni, tătari și turci n'au suferit atîta cât dela Magiari....

Așa glăsuiesce în disertația sa fostul învățătoriu C. Salva.

Lumina electrică și vederea. — Un medic rus ar fi dovedit, că lumina electrică e dintre toate cea mai favorabilă pentru conservarea vederii. După el, obosela se măsura în proporțiune directă cu frecuența cu care individul expus la o ore-care lumină e în mod involuntar silit să-și închidă pleoștele. Asta se întîmplă pentru același period de timp de 6 ori la lumina luminărei, de 2 ori la aceea a gazului, de 2 ori la aceea a soarelui și odată la ceea electrică.

Un ceasornic gigantic. — La palatul municipal din Filadelfia s'a inaugurat un ceasornic gigantic, care se servescă la distanțe mari. Cadranel are un diametru de 7-62 metri și e pus pe un turn la 110 metri înălțime. Sferele sunt lungi de 3-66 metri și aceea cari arată minutele are două mișcări pe minut, produse de un curent de aer comprimat.

El e regulat de un ceasornic astronomic foarte exact, care se află în partea de jos a turnului într-o odaie într'adins construită, unde se menține temperatura constantă de 24 grade, spre a se evita dilatările sau restrîngerea metalelor. Seara cadranel e iluminat în mod automatic.

Știri mărunte. În aretul garei din districtul Josefîn al capitalei ungare se plănuesce instalarea unui laboratoriu chimic. Speșele instalării sunt contemplate în suma de 164.000 corónă. — Guvernul francez a dat în anul trecut 19.780.923 franci subvențiune marinei comerciale a Franței. — Eariul ungar a cumpărat în Tatra 200 jugere de pășunat și păduri. Scopul acestei cumpărări e, să nu ajungă pămîntul în posesiunea străinilor. — În Satulung și în Feldiōra (Brașov) ministrul de agricultură a înființat două ferme de model. Prin această numărul fermelor de model în Ungaria a crescut la cifra de 70.

Cărți și reviste.

Au apărut:

Candela, fôie bisericescă literară, redactată în Cernăuți, Nr. 5. pe Maiu, cu următoriu surinut: „Dogma despre incarnațiune, după doctrina bisericeii ortodoxe”, de Dr. Saghin; „Proverbele lui Solomon”, traducere și esplicare făcută după textul masoretic, de Dr. Voitschi, apoi comunicări și știri de interes bisericesc. — Abonamentul, pentru Austro-Ungaria, e 8 corónă la an.

„Drepturile și datorințele învățătorilor confesionali români,” pe baza legilor și ordinațiunilor ministeriale, a regulamentelor școlastice confesionale și hotărîrilor curiale și judițiare rămase în vigôre, — de Petru Conda, învățătoriu în Iancăhid. Sibiu, tipariul și editura lui W. Krafft. Costă 3 cor. 50 fileri.

Posta Redacțiunei.

Gerő-Oșorheiu. Vor urma pe rînd, împreună cu „înmormîntarea”. Puțină răbdare.

Balșa. În unul din numerii cei mai apropiați.

Budapesta. Mulțămim. Raportul în numărul proesim. Disertațiunea cât mai curînd.

Deva. Primit. E pusă la rînd, ca să apară cât mai curînd.

Nr. 3860 Pl.

[74] 1-3

CONCURS

Prin regulamentul afacerilor interne, votat de către sinodul archidiececan cu concludul Nr. 48 în şedinţa dela 10/23 Aprilie a. c. s'a creat în sinul senatului episcopesc o secţiune sub numele „Esactoratul archidiececan” şi şeful acestei secţiuni este esactorul, oficial de clasa primă.

Pentru acest post, împreună cu un salariu anual de 2000 corone, 400 corone bani de cuartir, dreptul de 5 cuincuenalii de câte 200 corone şi dreptul de a participa ca membru la fondul de pensuni al archidiecesei, prin acesta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare, ce apare în organul „Telegraful Român”.

Reflectanţii la acest post trebuie să aibă calificaţiune de contabil cu praxă de cel puţin trei ani.

Intre condiţiunile egale, clericii absoluiţi vor fi preferaţi.

Cereri scrise cu mâna proprie, însoţite de documentele justificative, între cari atestatul de botez, atestat de purtare morală şi conduită bună se se adreseze Consistoriului archidiececan la termenul indicat.

Sibiiu, din şedinţa plenară a consistoriului archidiececan, 7 Maiu 1901.

Ioan Metianu
archiepiscop.

Nr. 1108/901.

[72] 1-2

Publicaţiune

În 30 Maiu a. c. la 10 ore a. m. se vor vinde în tăetura de aici **353 stângini de lemn de fag**. Preţul strigării de stângin **10 cor.**

Reşinari, în 16 Maiu 1901.

Primăria comunală.

Nr. 544.

[70] 3-3

CONCURS

Pentru îndeplinirea postului de paroh în parochia a doua de clasa a III-a din Tălmăcel cu filia Tălmăciu se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foia destinată pentru publicaţiuni „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea dotaţiunei dela stat.

Cei ce doresc a reflecta la acest post vor avea să-şi aşternă suplicile concursuale, instruite conform legilor din vigore la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Concurenţii se vor prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătă înaintea de ziua alegerii înaintea alegătorilor ca să-şi dovedească dexteritatea în cântări bisericesci şi în tipic, şi a se recomanda

în biserică prin o cuvântare cu textul din evanghelia zilei.

Oficiul protopresbiterial gr.-or al Sibiiului în conţelegere cu comitetul parochial.

Sibiiu, 3 Maiu 1901.

Ioan Papiu
protopresb.

La **Librăria Tipografiei Archidiececane** se află de vânzare:

Ce-i cerul de Camille Flammarion C. 1-50

Din romanul unei vieţi, de Stefan

Braborescu 1-—
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Anuarul I

al

„Reuniunii sodalilor români din Sibiiu”

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Cuprinde unele date dela întemeierea ei până la 31 Decembre 1899.

Se află de vânzare cu preţul 1-20 cor. plus 20 bani porto la

Librăria Tipografiei archidiececane.

La Librăria Tipografiei archidiececane se află în comisiune:

Curs practic de limba maghiară

pentru şcolile populare române.

Intocmit pe baza noului plan ministerial de învăţământ şi a planurilor noastre şcolare confesionale

de

Ión Dariu,

cu concursul mai multor bărbaţi de şcoală.

Partea a II-a. — Pentru anul al III-lea şi al IV-lea de şcoală.

Preţul 60 fil.

Icône sfinte.

	fôrte fine										fine										simple:									
Mărimea în Cm.	39/50		47/63		55/68		63/79		74/100		39/50		47/63		55/68		63/79		74/100		39/50		47/68		55/63		63/79		74/100	
	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.	C.	b.
Adormirea Maicei Domnului	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Archangelul Michail	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
Gavril	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
Apostol fiecare	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
Bunavestire	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Domnul Christos	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
Naşterea Domnului	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Botezul	30	80	37	80	46	20	61	60	78	40	20	30	23	10	35	—	43	40	60	20	11	20	11	90	14	—	21	70	29	40
Fuga la Egipt	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Iisus în biserică (12 ani)	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
La nunta din Cana	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Iisus pe mare	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
învie pe Lazar	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Schimbarea la faţă	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Iisus în muntele Maslinilor	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
pe cruce	35	—	40	60	51	80	70	—	89	60	23	10	25	90	40	60	49	—	65	80	12	60	14	—	16	10	23	80	32	20
Punerea în mormânt	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Învierea	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Înălţarea	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Floriile	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Tăierea împrejur	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Constantin şi Elena	30	80	37	80	46	20	61	60	78	40	20	30	23	10	35	—	43	40	60	20	11	20	11	90	14	—	21	70	29	40
Sfântul Dumitru	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
călare	30	80	37	80	46	20	61	60	78	40	20	30	23	10	35	—	43	40	60	20	11	20	11	90	14	—	21	70	29	40
Evangelist fiecare	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
Sfântul George	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
călare	30	80	37	80	46	20	61	60	78	40	20	30	23	10	35	—	43	40	60	20	11	20	11	90	14	—	21	70	29	40
Înălţarea sfintei cruci	35	—	40	60	51	80	70	—	89	60	23	10	25	90	40	60	49	—	65	80	12	60	14	—	16	10	23	80	32	20
Ilie prorocul	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
în car de foc	35	—	40	60	51	80	70	—	89	60	23	10	25	90	40	60	49	—	65	80	12	60	14	—	16	10	23	80	32	20
Ioan în pustie	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
Maica Domnului	30	80	37	80	46	20	61	60	78	40	20	30	23	10	35	—	43	40	60	20	11	20	11	90	14	—	21	70	29	40
Sfântul Nicolae	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
Naşterea Maicei Domnului	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Petru şi Pavel	30	80	37	80	46	20	61	60	78	40	20	30	23	10	35	—	43	40	60	20	11	20	11	90	14	—	21	70	29	40
Pogorîrea Duchului sfânt	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Simeon	28	—	33	60	42	—	56	—	70	—	18	20	21	—	30	80	39	20	56	—	9	80	10	50	11	40	19	60	26	60
Sfânta Treime	30	80	37	80	46	20	61	60	78	40	20	30	23	10	35	—	43	40	60	20	11	20	11	90	14	—	21	70	29	40
Tăierea capului S-tului Ioan	35	—	40	60	51	80	70	—	89	60	23	10	25	90	40	60	49	—	65	80	12	60	14	—	16	10	23	80	32	20
Naşterea S-tului Ioan Botez.	39	20	44	80	58	80	81	20	106	40	26	60	29	40	46	20	56	—	72	50	14	—	16	10	18	20	26	20	30	40
Arch. Michail şi Gavriil	30	80	37	80	46	20	61	60	78	40	20	30	23	10	35	—	43	40	60	20	11	20	11	90	14	—	21	70	29	40